

Statsrådets förordning om finanstillsyn över statens specialfinansieringsbolag

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 22§ i lagen om statens specialfinansieringsverksamhet och om ordnande av den:

Allmänna förutsättningar för affärsverksamhet

1 § Bokföring av affärshändelser

Bolaget ska ha en sådan beskrivning av bokföringssystemet och andra informationssystem och bolaget ska bokföra sina affärshändelser på ett sådant sätt att Finansinspektionen i tillräcklig grad kan verifiera de uppgifter som bolaget enligt lag och enligt författningar och föreskrifter som utfärdats med stöd av lag ska lämna till Finansinspektionen.

2 § Förutsättningar för utläggning på entreprenad

Bolaget kan lägga ut funktioner som är viktiga för dess affärsverksamhet på entreprenad, om detta inte försvårar bolagets riskhantering eller interna kontroll eller i övrigt innebär betydande olägenhet för bolagets affärsverksamhet. Överföring av offentlig makt förutsätter bestämmelser i lag.

En funktion är viktig för bolagets verksamhet, om ett fel eller en brist i den väsentligt kan försvåra bolagets finansiella ställning, affärsverksamhetens kontinuitet eller efterlevnaden av de lagar som gäller verksamheten eller av bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dem.

Bolaget ska se till att det av uppdragstagaren får de uppgifter som behövs för myndighetstillsynen över bolaget, för riskhanteringen och för den interna kontrollen samt att bolaget har rätt att överlåta uppgifterna vidare till Finansinspektionen.

Om bolaget planerar att lägga ut funktioner som är viktiga för dess affärsverksamhet på entreprenad till en part som inte hör till samma koncern, ska bolaget på förhand underrätta Finansinspektionen om utläggningen. Finansinspektionen ska underrättas om betydande förändringar i avtalsförhållandet mellan bolaget och uppdragstagaren. Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om underrättelsens innehåll.

3 § Kundkontroll

Bolaget ska ha kännedom om sina kunder. Bolaget ska dessutom identifiera kundens verkliga förmånstagare och de personer som handlar för kundens räkning samt vid behov verifiera deras identitet. I fråga om kundkontroll gäller dessutom vad som föreskrivs i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).

Förvaltnings- och styrningssystem

4 § Allmänna krav på förvaltnings- och styrningssystem

Bolaget ska ha förvaltnings- och styrningssystem som är heltäckande och rätt dimensionerade i förhållande till verksamhetens art, omfattning och komplexitet och som säkerställer att bolaget leds effektivt och enligt goda affärsprinciper samt att bolagets styrelse effektivt kan övervaka ledningen av bolaget. Bolagets styrelse ska godkänna bolagets riskstrategi och övriga strategiska mål samt se till att efterlevnaden av målen och strategin övervakas på ett tillförlitligt sätt.

Bolagets styrelse ska se till att bolagets interna övervakningssystem är tillförlitliga. Dessa omfattar efterlevnaden och övervakningen av förfaranden som gäller bolagets finansiell rapportering, ekonomi,

verksamhet, reglering och interna verksamhetsprinciper samt av bolagets processer för uppfyllande av informationsskyldigheten. Bolagets risktagning och riskhanteringssystem ska uppfylla kraven i 8–28 §. Styrelsen ska regelbundet utvärdera förvaltnings- och styrningssystemens effektivitet samt vidta lämpliga åtgärder för att avhjälpa eventuella brister.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om bolaget och om dess förvaltnings- och styrningssystem samt vad som i kapitlet om riskhantering föreskrivs om riskhantering ska tillämpas på koncernnivå och även omfattar dotterbolag.

5 § Krav som gäller styrelsens sammansättning och arbete

Bolagets styrelse ska som helhet ha med tanke på dess uppgifter tillräckliga och mångsidiga kunskaper om och erfarenheter av bolagets affärsverksamhet och de risker som är förenade med verksamheten. Bolaget ska använda tillräckliga resurser för att introducera styrelsemedlemmarna i uppdraget.

6 § Krav på ledningens tillförlitlighet och kompetens

Bolagets styrelsemedlemmar och de som hör till den verkställande ledningen ska vara tillförlitliga personer som har ett gott anseende. De får inte vara försatta i konkurs eller ha meddelats näringsförbud och deras handlingsbehörighet får inte heller i övrigt ha begränsats.

Tillförlitlig och med gott anseende anses inte den som

1) under de senaste fem åren före bedömningen har dömts till fängelsestraff eller under de senaste tre åren före bedömningen till bötesstraff för ett brott som kan anses visa att personen är uppenbart olämplig för uppdrag som avses i 1 mom., eller

2) annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig för uppdrag som avses i 1 mom.

Den tidsfrist som avses i 2 mom. 1 punkten ska räknas från det att domen har vunnit laga kraft till tidpunkten då uppdraget tas emot. Om domen inte har vunnit laga kraft får den dömda dock fortsätta utöva beslutanderätt som medlem av bolagets ledning, om detta kan anses vara uppenbart motiverat med hänsyn till en samlad bedömning av den dömdes tidigare verksamhet, de omständigheter som lett till domen och andra relevanta omständigheter.

Bolagets styrelsemedlemmar och de som hör till den verkställande ledningen ska ha sådana kunskaper om och erfarenheter av bolagets affärsverksamhet och de centrala risker som är förenade med den samt sådana kunskaper om och erfarenheter av ledning som behövs med hänsyn till uppdraget och med beaktande av arten och omfattningen av och komplexiteten i bolagets verksamhet.

Bolaget ska utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen om förändringar som gäller den ledning som avses i 1 mom.

7 § Ledningens tidsdisposition

Bolagets styrelsemedlemmar, verkställande direktör och övriga verkställande ledning ska avsätta tillräckligt med tid för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt denna förordning och andra skyldigheter som hör till uppdraget. Vid bedömningen av det högsta antal styrelseuppdrag och övriga uppdrag som styrelsemedlemmarna och verkställande direktören får inneha ska beaktas åtminstone medlemmarnas och verkställande direktörens personliga förhållanden samt arten och omfattningen av och komplexiteten i bolagets verksamhet.

Riskhantering

8 § Bedömning av kapitalets tillräcklighet

Arbets- och näringsministeriet fastställer minst en gång om året ett risktagningsramverk för bolagets verksamhet efter att det finanspolitiska ministerutskottet har förordat saken.

Bolaget ska följa mängden åtaganden och riskställningen samt kapitalets tillräcklighet med hjälp av de nyckeltal som fastställs i denna förordning. Bolaget ska införa sunda, heltäckande och effektiva strategier och processer för att bedöma och följa kapitalets belopp, kvalitet och fördelning i den omfattning som det risktagningsramverk som fastställts av arbets- och näringsministeriet förutsätter.

I fråga om inhemsk finansiering och exportfinansiering ska bolaget beräkna och följa kapitaltäckningen, i tillämpliga delar med beräkningsmetoder enligt kapitalkravsförordningen.

Bolaget ska regelbundet se över de strategier och processer som avses i 2 mom. för att säkerställa att de är heltäckande och rätt dimensionerade i förhållande till affärsverksamhetens art, omfattning och komplexitet.

9 § Nyckeltal för bedömning av bolagets risker

Bolagets risker bedöms med följande nyckeltal:

1) tillräckligheten av bolagets kapital bedöms i finanstillsynen

a) i fråga om inhemsk finansiering (till de delar som fastställs separat) utifrån kapitaltäckningen, vilket följer beräkningsprinciperna enligt schablonmetoden i kapitalkravsdirektivet 2013/36/EU och kapitalkravsförordningen (EU) nr 575/2013), och

b) i fråga om kreditrisker relaterade till inhemsk finansiering och exportfinansiering utifrån expected shortfall (med 99,5 procents konfidensnivå för närvarande), vilket beskriver den förväntade förlusten när den statistiska Value-at-Risk-förlustgränsen överskrids,

2) koncentrationsrisker i bolagets verksamhet bedöms vid finanstillsynen

a) genom separat uppföljning av bolagets tio största kunder inom inhemsk finansiering och exportfinansiering; de tio största kundbolagens interna riskklassificeringar samt nuläge och prognoser för åtaganden följs upp på koncernnivå,

3) bolagets likviditet bedöms på bolagsnivå vid finanstillsynen

a) utifrån Liquidity Coverage Ratio (LCR), som mäter de likvida medlens tillräcklighet i ett 30 dagars stressscenario, och

b) utifrån den totala likviditeten för 12 månader, vilket mäter den totala likviditeten för en granskningsperiod på ett år utifrån ett stressscenario,

4) ränterisken i bolagets verksamhet bedöms på bolagsnivå vid finanstillsynen

a) utifrån ränteinkomstrisken (12 månader), som mäter den inverkan som en förändring i räntekurvan med en procentenhet för alla räntebärande balansposter och poster utanför balansräkningen har på den ackumulerade räntemarginalen under följande 12 månader, och

b) utifrån balansräkningens räntekänslighet, som mäter balansräkningens räntekänslighet för en enkelriktad förändring i räntekurvan med två procentenheter.

Arbets- och näringsministeriet fastställer närmare principer för beräkning av nyckeltal på framställning av Finnvera Abp efter att ha hört Finansinspektionen.

10 § Avvikelser i nyckeltal

Bolaget ska utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet och statsgarantifonden när det har upptäckt avvikelser i de nyckeltal som fastställs i denna förordning. Nyckeltalens gränsvärden definieras i risktagningsramverket.

Efter att ha lämnat en underrättelse enligt 1 mom. ska bolaget göra en framställning till arbets- och näringsministeriet om åtgärder som säkerställer bolagets operativa förmåga.

Efter mottagandet av den framställning som avses i 2 mom. ska arbets- och näringsministeriet fatta beslut i ärendet. Arbets- och näringsministeriet ska delge beslutet till bolaget, Finansinspektionen och finansministeriet.

11 § Allmänna krav som ska ställas på riskhanteringssystem

Bolaget ska ha effektiva, tillförlitliga och dokumenterade förvaltnings- och styrningssystem för identifiering, hantering, begränsning, övervakning och rapportering av nuvarande och framtida risker som bolaget och dess verksamhet exponeras för. Systemen ska omfatta

- 1) en tydlig organisationsstruktur med väldefinierade och konsekventa befogenhets- och ansvarsförhållanden,
- 2) effektiva rapporteringsprocesser för riskhanteringen,
- 3) sunda processer för intern kontroll, inklusive förvaltnings- och redovisningsrutiner,
- 4) en ersättningspolicy och ersättningspraxis som är förenlig med arbets- och näringsministeriets risktagningsramverk enligt 8 § 1 mom. och som främjar sund och effektiv riskhantering.

De system som avses i 1 mom. ska vara heltäckande och rätt dimensionerade i förhållande till arten och omfattningen av och komplexiteten i bolagets verksamhet.

12 § Styrelsens uppgifter i samband med riskhanteringen

Bolagets styrelse ska godkänna sådana strategier och riktlinjer för hantering av de risker som bolaget och dess verksamhet exponeras för som beaktar arbets- och näringsministeriets risktagningsramverk enligt 8 § 1 mom., och styrelsen ska regelbundet se över dessa strategier och riktlinjer. Alla väsentliga risker, alla anvisningar om riskhantering och alla förändringar i dessa avseenden ska rapporteras till styrelsen.

Bolagets styrelse ska ägna tillräcklig tid till beaktande av riskfrågor samt se till att tillräckliga resurser avsätts för hantering av de risker som avses i denna förordning.

13 § Riskkommitté

Bolaget ska ha en riskkommitté som består av styrelsemedlemmar och rapporterar till hela styrelsen. Riskkommitténs medlemmar i anställnings- eller tjänsteförhållande får inte delta i den dagliga ledningen av bolaget, vars ärenden hör till kommitténs uppgifter. Riskkommitténs medlemmar ska ha behövlig sakkunskap om bolagets risktagningsförmåga och riskstrategi.

Riskkommittén ska biträda styrelsen i ärenden som gäller bolagets riskstrategi och risktagning samt vid övervakningen av att riskhanteringssystemen är effektiva. Dessutom ska den övervaka att bolagets verkställande ledning följer den riskstrategi som styrelsen beslutat om. Riskkommittén ska bedöma om priserna på bolagets kapitalbindande tjänster motsvarar bolagets affärsmodell och riskstrategi.

Risikommittén ska också biträda styrelsens ersättningskommitté med att upprätta sunda ersättningssystem och undersöka huruvida incitamenten i ersättningssystemen tar hänsyn till risker, kapitaltäcknings- och likviditetskraven samt sannolikheten för att och tidpunkten när intäkterna inflyter.

14 § Revisionskommitté

Bolaget ska ha en revisionskommitté som består av styrelsemedlemmar och rapporterar till hela styrelsen.

Revisionskommittén ska ha tillräcklig sakkunskap om redovisning, bokföring, finansiell rapportering och redovisningspraxis samt om intern revision. Revisionskommitténs medlemmar i anställnings- eller tjänsteförhållande får inte delta i den dagliga ledningen av bolaget, vars ärenden hör till kommitténs uppgifter. Av kommitténs medlemmar ska minst en vara oberoende av bolaget och dess ägare samt ha tillräcklig sakkunskap om redovisning eller revision.

Revisionskommittén ska biträda styrelsen vid uppföljningen, övervakningen och beredningen av åtminstone följande ärenden:

- 1) det finansiella rapporteringssystemet,
- 2) den interna kontrollens och revisionens effektivitet,
- 3) revision,
- 4) revisorernas oberoende och beredningen av revisorsval.

På revisionskommittén tillämpas inte 6 kap. 16 a–16 c § i aktieföretagslagen (624/2006).

15 § Kombinerad risk- och revisionskommitté

Bolaget kan ha en kombinerad risk- och revisionskommitté som består av styrelsemedlemmar. Medlemmarna i den kombinerade kommittén ska ha den sakkunskap som krävs för båda kommittéerna.

16 § Riskkommitténs medlemmars tillgång till information

Medlemmarna i styrelsens riskkommitté ska ha tillgång till tillräcklig information om bolagets risker. Riskkommittén ska bestämma innehållet och formatet när det gäller den information som ska rapporteras till den. Riskkommittén ska hålla regelbunden kontakt med den riskkontrollfunktion som avses i 17 §. Kommittén har rätt att i behövlig utsträckning anlita också utomstående experter.

17 § Riskkontrollfunktion som är oberoende av operativa funktioner samt övriga kontrollfunktioner

Bolaget ska ha en riskkontrollfunktion som är oberoende av bolagets operativa funktioner, en funktion som övervakar efterlevnaden av reglering och interna verksamhetsprinciper, en intern kontrollfunktion samt övriga behövliga kontrollfunktioner.

Risikontrollfunktionen ska identifiera, mäta och rapportera alla betydande risker till styrelsen. Riskkontrollfunktionen ska aktivt delta i utarbetandet av bolagets riskstrategi och i alla betydande riskhanteringsbeslut samt se till att styrelsen får en helhetsbild av de risker som gäller för bolaget.

För att de kontrollfunktioner som avses i denna paragraf ska kunna sköta sina uppgifter ska de ges en tillräcklig administrativ ställning samt tillräckliga befogenheter och resurser. Om styrelsen inte på något annat sätt via de normala rapporteringsprocesserna får tillräcklig information om de väsentliga risker som gäller för bolaget, ska chefen för riskkontrollfunktionen och de övriga kontrollfunktionerna ha möjlighet att rapportera direkt till styrelsen. De som arbetar inom kontrollfunktionerna ska vara oberoende av de affärsområden som de övervakar. Den som leder funktionen ska sköta uppdraget som huvudsyssla. Bolagets styrelse beslutar om entledigande av chefen från uppdraget.

18 § Interna metoder för bedömning av kreditrisker och motpartsrisker

Bolaget ska, med beaktande av verksamhetens art, omfattning och komplexitet, ha tillräckliga interna metoder för bedömningen av kreditrisker och motpartsrisker.

19 § Kreditrisk och motpartsrisk

Bolagets verksamhet ska vara baserad på sunda och väldefinierade kriterier. Processen för att godkänna, ändra, förnya och återfinansiera krediter, garantier och borgen ska vara klart fastställd och baserad på dokumenterade riktlinjer och förfaranden.

Bolaget ska ha interna metoder som gör att det kan bedöma enskilda kredit- och motpartsrisker såväl i utlåningsverksamhet som vid beviljande av garantier, borgen och andra förbindelser. Om kapitalbaskalkylerna baserar sig på kreditvärdering eller på det faktum att en exponering inte har en kreditvärdering, ska bolaget dessutom själv bedöma kapitalbaskravet för risken i fråga.

Bolaget ska genom effektiva system sköta den löpande förvaltningen och övervakningen av de olika kreditriskbärande portföljerna och exponeringarna. Bolaget ska ha processer för identifiering och hantering av problemkrediter och för genomförande av behövliga värdering och avsättningar.

20 § Kvarstående risk

Bolaget ska ha beredskap för risken för att dess riskreducerande tekniker visar sig vara mindre effektiva än förväntat. Bolaget ska med tanke på kvarstående risk ha dokumenterade riktlinjer och förfaranden.

21 § Koncentrationsrisk

Bolaget ska ha beredskap för utfall av koncentrationsrisker. Det ska för ändamålet ha dokumenterade riktlinjer och förfaranden. Dessutom ska bolaget beakta risker i samband med tekniker för kreditriskreducering inklusive risker i samband med stora indirekta kreditexponeringar såsom en enda emittent av säkerheter.

22 § Marknadsrisk

Bolaget ska ha processer för identifiering, mätning och hantering av väsentliga marknadsrisker. Det ska ha dokumenterade riktlinjer och förfaranden för hantering av marknadsrisker.

Bolaget ska ha tillräcklig beredskap för likviditetsbrist i sådana fall då en kort position förfaller före en lång position.

23 § Ränterisken i den finansiella balansräkningen

Bolaget ska ha system för identifiering, bedömning och hantering av sådana risker från potentiella ändringar av räntesatser som påverkar bolagets finansiella balansräkning. Bolaget ska ha dokumenterade riktlinjer och processer för hantering av ränterisken i den finansiella balansräkningen.

24 § Operativ risk

Bolaget ska ha metoder för att identifiera, bedöma och hantera exponeringen för operativa risker. Bolaget ska ha beredskap åtminstone för modellrisk och för extrema händelser med stor inverkan på bolagets verksamhet. Bolaget ska tydligt ange vad det betraktar som operativa risker. Det ska ha skriftliga riktlinjer och processer för hantering av operativa risker.

Bolaget ska ha ett adekvat dimensionerat riskhanteringssystem för att bedöma de risker som kunderna kan medföra för dess verksamhet.

Bolaget ska ha ett adekvat dimensionerat hanteringsramverk för risker relaterade till informations- och kommunikationsteknik (IKT) samt säkerhet.

Bolaget ska ha beredskaps- och kontinuitetsplaner för att bereda sig för allvarliga störningar i affärsverksamheten, säkerställa sin förmåga att fortlöpande bedriva verksamhet och begränsa förlusterna i störningssituationer.

25 § Likviditetsrisk

Bolaget ska ha effektiva och tillförlitliga strategier och system för identifiering, mätning, hantering och övervakning av likviditetsrisker, risker på intradagsbasis och riskprofilen med lämpliga tidsintervall, för att säkerställa att det kan hålla likviditeten och likviditetsbuffertar på adekvat nivå. Strategierna ska omfatta adekvata mekanismer för allokering av likviditetskostnader, vinster och risker.

De strategier och system som avses i 1 mom. ska vara effektiva och rätt dimensionerade i förhållande till omfattningen av och komplexiteten i bolagets affärsverksamhet, bolagets riskprofil samt den risktolerans som fastställts av bolagets styrelse. Riktlinjerna och processerna för strategierna och systemen ska dokumenteras.

Bolaget ska ha metoder för identifiering, mätning, hantering och övervakning av finansieringspositioner.

26 § Metoder för likviditetsriskreducering

Bolaget ska sträva efter att använda tillräckliga system med gränsvärden, likviditetsbuffertar och andra metoder för likviditetsriskreducering för att kunna motstå ett brett urval olika stresshändelser, och för att upprätthålla en tillräckligt diversifierad finansieringsstruktur samt tillgång till finansieringskällor. Bolaget ska regelbundet utvärdera metoderna för likviditetsreducering som det använder.

27 § Regelbunden granskning av alternativa scenarier för likviditetspositioner

Bolaget ska regelbundet, dock minst en gång om året, granska alternativa scenarier för likviditetspositioner och riskreducering samt se över de antaganden som ligger bakom beslut om finansieringspositionen.

Bolaget ska vid granskningen av alternativa scenarier utöver balanstillgångar och kassaflöden åtminstone beakta poster utanför balansräkningen samt andra ansvarsförbindelser.

28 § Likviditetsåterställningsplan

Bolaget ska ha en likviditetsåterställningsplan genom vilken det förbereder sig på eventuella likviditetsbortfall. Återställningsplanen ska omfatta tillbörliga strategier och verksamhetsplaner som godkänns av den verkställande ledningen och som gör det möjligt att genomföra planen omedelbart.

Bolaget ska uppdatera återställningsplanen åtminstone en gång om året.

29 § Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 20.